

Szerkesztő: Nagy-Becskek.

Nagy-Becskek, Zápolya-utca 1-ső szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1898.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXVII. évfolyam. 286 szám.

Hirdetési árak:

Egész évre ----- 12
Félévre ----- 6
Negyedévre ----- 3
Egy óra ----- 1
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Péntek, december 16.

Kisebbség és többség.

Nagybecskerek, december 16.

Megfordult a világ rendje: A kisebbség diktál és azt szeretné, hogy a többség engedelmessékedjék. Itt van mindjárt az elnökség kérdése. Mikor Tisza Istvánt emlegették, jött a nagy fenyegetés, hogy obstruálunk a végtelenségig. Elejtették. Most Perczelről beszélnek, mi természetesebb hát, hogy ismét fenyegetnek, mert hát nem az ellenzéki klubokban jelölték Perczelt.

De nem is erről van szó, hiszen csak estére lesz meg a kijelölt értekezlet, addig tehát kár is ezt a kérdést feszegetni. Arról az ellenzéki diktatúráról azonban, mely mostanában kísért, szeretnénk egyet más elmondani. Ezelőtt néhány héttel azt mondták az urak, hogy a parlament normális rendje rögtön helyreáll, a mint Bánffy lemond. Jőjön bárki, annak megadnak indemnitást és kiegyezést és leszerelik az egész vonalon az obstrukciót. — Akadtak jóhiszemű, becsületes férfiak, a kikre az ellenzéknek ez az ígérete hatott; a kik készpénznek vették az ígéretet s úgy okoskodtak, hogy az alkotmány megmentését kínálja az ellenzék — Bánffy fejéért. Ezek rémképnek nevezték azt az aggodalmat, hogy a kisebbség koncedált példátlan hatalom — a kormánybuktatás precedense — szükségszerűleg elvezet a kisebbségi diktatúrához. Ők nem hitték, nem is tételezték fel az ellenzék-ről, hogy ha megmutatjuk neki a kis újunkat, az egész kezünket fogja követelni.

Nagyon, de nagyon szeretnők ismerni ezeknek a jóhiszemű és hiszékeny férfiaknak a véleményét azokról, a miket a legutóbbi napokban tapasztaltak. Ha netán elkérülte volna figyelmüket egyik-

másik jelenség, készsággal tájékoztatjuk őket a történetekről.

Először is szíves figyelmükbe ajánljuk, hogy az ellenzék már nem elégszik meg csupán a Bánffy fejével. Van egy proskripciós listája s a kik arra fel vannak jegyezve, azok ugyanazon anaéma alá esnek, mint Bánffy. Sőt tovább mennek. Proskribálják az egész szabadelvű pártot, a mely a Tisza féle javaslatot aláírta. Világosan olvasható volt az obstrukció közlönyeiben, hogy azoknak az uraknak egyikét sem tűri meg az ellenzék a kormányon. Most már nincs szó arról, hogy a szabadelvűpártnak kegyesen megengedik, hogy a kormányt a kebeléből alakítsa meg. A Bartha Miklós szózata a szabadelvűpárthoz — már feledve van. Az ellenzék most már csak legfeljebb annak a kormánynak hajlandó megadni a parlamentáris kormányzat lehetőségét, a mely a — kiléptettek soraiból alakul meg.

Tetszik látni, hova licitálta fel az ellenzék a parlamenti békefeltételeket?

Mi már a Bánffy feje ahhoz képest, hogy a kisebbség jelöli meg azt a csoportot, a melyből a jövődő kormány megalakulhat! Most már igazán nem személyes harcokról van szó, hanem nyílt kisebbségi diktatúráról. Mi hetekkel ezelőtt megmondottuk, hogy ha Bánffy fejét áldozatul adjuk az ellenzéknek, akkor kezébe adtuk a hatalmat minden kormány megbuktatására. Nos, tisztelt opportunistá urak, még meg se teremtettük a precedenst s a kisebbség máris ott tart, hogy diktálni akarja a többségnek és a koronának, ki kerüljön a kormánynak.

S ha még egy csöpp kétsége van valakinek aziránt, hogy a leplezetlen diktatúrára tör a kisebbség, olvassa el az összes ellenzéki lapokat, olvassa el, hogy mikép

fenyegetőznek arra az esetre, ha Tisza Istvánt vagy Perczel Dezsőt jelöli ki a szabadelvűpárt a Ház elnöki székére. Nem csak minisztereinköt, de Házelnököt is rá akarnak diktálni a többségre; nemcsak a kormányelnök személyére van proskripciós listájuk, hanem a Ház elnökére is; nemcsak minisztereket jelölnek ki a kiléptettek sorából, hanem Házelnököt is.

Es tessék csak az ellenzék egyik tekintélyes és komoly orgánumát meghallgatni, a mely létkérdést formuláz az ellenzékre nézve abból, hogy a Házzabályok szigorú része ne alkalmaztassék. A Házzabályok minden hiánya, minden gyöngéje, a mely a kisebbségnek erőt ad a többség ingerlésére, a parlamenti rend felforgatására, a legvégsőig kihasználattott, elannyira, hogy a parlament létkérdése áll ma kockán. De hogy a Házzabályok szigorú része, a mely a parlamenti rendet megőrizni van hivatva, alkalmaztassék, esetleg egy új elnök részéről, az ellen felvétel az obstrukciós tábor, mert ez az ő létkérdése. A Házzabályok vak respektálását követelik, a míg módjukban van azzal visszaélni, de tiltakoznak a Házzabályok alkalmazása ellen, mihelyt azok a többség jogainak, a parlament létérdekének állnak szolgálatában.

Egyszóval tetszik az ellenzéknek minden, a mi tőlük ered, és nem tetszik semmiesem, a mi esetleg kellemetlen lehetne a lármás uraknak. A többség pedig nem hiszi el, hogy a kisebbségi terrorizmus itt véget érjen, hanem tesz róla, hogy ne legyen kisebbségi diktatura.

A Tisza javaslat. Vay Ernő gróf és Rath Péter orsz. képviselők szintén aláírták a Tisza-féle javaslatot s ezzel a szabadelvűpárt tagjainak aláírásai teljesekek.

A „TORONTÁL” tárczaja.

A szöke kötél.

Irta: René Malzeroy.

Az esti herangzó lassu lustasággal, álomra hívogatólag sug a levegőben; a dobok és trombiták takarodóra szólnak várososserte, de pörgésükben és recsegésükben nincs semmi ütem, semmi lélek, mintha olyan ünnepségből tértek volna haza a dobosok és trombitások, melyen száras marad az ajk, és a kéz megdermed a hidegségtől. A tompa csönd órája ez, melyben nem hallatszik más, mint a tengernek messziről jövő paraszos mormolása és a tücsököknek rekedtes cripelése.

Az ég pararul ontja az aranyárga lángkévét, melyek megperzselik a házak oserépsáindelyeit, a márvány teraszokat és az utcák hatalmas kőköcskeit. Minden ablak be van téve, mintha kíváncsiorolt volna a lakosság, vagy pedig temetés után lenne minden ember. A terak halálosan el vannak bágyadva, és bántó illatot lehelnek ki magukból, mely mintha valami bú-bajos máglyából származnék.

Csak a kikötőben, a mélyen a tengerbe nyuló omladozó molón van élet. Szép hölgyek hozatták ide magukat és gyűrűkkel megrakott fehér keziket hosszúsáru keztyükbe rejtették. Gondtalanul dscolnak a gyilkos napsugarak bevétel, legyezőkkel játszanak, nevetgének, csicseregnek és farsztyják az idegeiket. Átlátszó cipkekben és fátyolokban olyanok, mint mennyi fehér rózsaszínű pompás virágbokrétá.

Valami különös kaland híre csöditette őket ide és most várakozásteljes kíváncsiság ég a szemükben és feszült sóvárgás lángol a tekintetükben, mely sóvárgás percről-percre erősbödik. Minde ik hölgy mögött egy egy szerencsenő áll és sárga selyem uspernyőt tart az urnője felé. A szerencsenőnek olyan rikító szind a ruházstuk mint a kitanított majmoké a vásáros bódék előtt. Egy élelmes kereskedő ia kijött a kordéjával és illatos szőlőt, friss vizet, citromos italt és mindenféle üdítő szörpöt kínálgat az elitkadtt népségnek. A molótól jobbra balra néhány régi ágyu van nekiszögve a tengernek. Az ágyuz arra szolgálnak, hogy zivataros időben jelt adjanak a kikötőbe iparkodó hajóknak; fényesre suolt hosszú csöveiken csillogva rezeg a vízről visszavördő napsugar. Odább garmadába rakott hordók, hajóköt-let, ladák, lécek és mind-féle arucsomagok, egymás hegyin-hátán hevernek a tengerparton. Mögöttük oszóselőknép, matrózok, polgárlányok, kofák állanak sűrű tömegben és gorombáskodnak a katonákkal, a kik alig tudják őket visszaszorítani. Mindez a sok nép pedig lármáz, heveskedik és izgatottan lesi, hogy mikor érkezik meg a vakmerő kalós, kit a Király emberei végre megfogtak és fogolyként hoznak a városba.

— Ön mintha nem akarna hinni a szavemnak, — sóhajta Cavalaire grófné. — Pedig mind igaz az utolsó betűig, a mit mondok. Ezt az állítólagos vadembert éppen úgy érte a kereset viz, mint őnt, vagy engem. Velencei patriciusok a szülői és anyai áru rokonságon van a Mocznigo családdal, a neve pedig Bartolomeo Fiorelli. Tengerre kelt a fekete lobogót húzott a hajója árbocára, ilyesmódon akarván menekülni az üldözől, a kik díjat is tűztek a fejére.

— Aztán miért? — kérdé Véranges asszony, a ki olyan gyöngéd bájjal volt felruházva, mint a halvány ószirozsa.

— Mert irtózatos gonoszságokat művelt. A legkisebb büne is olyan, hogy bátran föl-négyelhetnék a Piazzetta két oszlopa között. Éjjek éjszakáján megcsalt férjeket dobott a sötét csatornába. Fölgyújtott egy kolostort, úgy, hogy minden spáca bennégett: csak a legszebbet mentette meg köztűk és vitte magával a gondoláján. Aztán rettenetes ügyesség-gel készít mérgeket; a Borgiák is megirigyel-hetnék érte.

— Milyen fekete lélek! — mondá Pierrelugne comtesse.

— Csakhogy olyan gyönyörű testben, mint Apolló szobra, ha titokzatos holdfényben meg-elevenednék a park mélyén.

— Igen, szólalt meg Grimaud hercegnő élénken. — Igen, nekem azt is mondták, hogy ennek a sátánnak olyan nagy és csillogó a szeme, olyan gyönyörűdes a szája, hogy az ember nem feleli el soha. A szerelemben pedig olyan hősteteket vitt véghez, akárcsak az a főliten, aki Omphale lábainál pörgötte az orót.

— De még csodálatosabb dolgok is történtek. Amikor a tengeren már kikálózkodta magát, és úgy az alkonyat homályában a part felé közeledett a gyöngé kis hajójával, akkor a parton szapulogató asszonykép nemhogy meg-szókött volna, hanem ott maradt és mindenféle uton módon el akarta őt csábítani: olyan volt az, mint a varázslat. Ő aztán kiválogatta a legszebbeket, hajójára szedte őket és szeretke-zett velük. Az asszonykép pedig boldogok voltak, és amikor aztán ez az ördög Algírban és Tunishan a legtöbbet ígérőnek eladta őket,

HIREK.

Tájékoztató.

December 18. A polgári dalárda megalakulása.

December 19. Városi közgyűlés.

December 21. Rendkívüli megyei közgyűlés.

December 31. A kaszinó Szilveszter-estélye.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 óráig nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Téri Dezső zombolyai kir. bírói albirót a szegedi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Egi Kálmán pécsi kir. törvényszéki joggyakornokot a pancsovai, Virágh Károly gyöngyösi kir. járásbírói joggyakornokot pedig a billéri járásbíróihoz aljegyzőkké nevezte ki.

— **Apát-szentelés.** Szabó Ferenc nagybecskereki esperes-plébános, a kit a király nemrég a bizerei apáti címmel tüntetett ki, tegnap szentelték Temesvárott apáttá. A felszentelési szertartás Desseffy Sándor megyés püspök házi kápolnájában ment végbe. A szentelésen Hemmen Ferenc kanonok, szemináriumi rektor és a központi papság asszisztált, mi alatt a megyés püspök az apáti gyűrűt, infulát és pásztorbotot átnyújtotta az új apát jelvényeként. Délben a megyés püspök ebédet adott. Érdekesnek tartjuk ezúttal megemlíteni, hogy Várady Árpád dr. min. osztálytanácsos és Szabó Ferenc nagybecskereki esperes-plébános egyszerre kapták az apáti címet. Szabó tudvalegleg nagybátyja Várady min. osztálytanácsosnak.

— **Műkedvelői előadás.** Homolicon egy műkedvelőkkel álló társaság vasárnap előadja szerb fordításban a „Falu rosszá” t. Az előadásban több pancsovai fiatal hölgy is szerepel. A tiszta jövedelmet szegény gyermekek felruházására fordítja a rendezőség.

— **A munkáskérdés.** A munkás törvény élet-eléptetése alkalmával a földmívelési miniszter szerződés-mintát készítetett minden várossal s megyével, hogy lássa a helyi viszonyok alkalmazását s megkönyvitse a hivatalos közegek dolgát. Sok helyen ezt az intézkedést félre értették s visszautasították a felek által készített szerződéseket, mert az a törvényhatóság által készített mintával nem egyezett. A miniszter most kijelenti, hogy a szerződési minták használata nem kötelező s ha a felek által készített szerződés az 1898. II. t. cikk rendelkezéseinek különben megfelel, a szerződéskötésnél közre kell működni az előjáróknak.

mint a barmot, — akkor az asszonynepek egy panszos szót sem ejtettek.

A fecsegés-locsogás hirtelen megszűnik. Kis gözös siklik be a kikötőbe; vitorláit ernyedten lógnak, mint a madárnak eltört szárnyai. Fedélzetén ott van a kalóz, erősen odakötözve egy árbóchoz. Mindenki halgat és olyan mélységes csönd uralkodik a kikötőben, mint a mikor kormenettel a bibornok kezében megcsillan a szentségtartó.

Háta mögött összeláncolt kezekkel, fejét magasra emelve, mintha az igazságszolgáltatásnak ez az ünneplőes kivonulása csak mulatsággal szolgálna neki és mintha teljesen meg volna nyugodva a sorában — így lépked le a kalóz a hajóra fektetett keskeny pallón. Homlokát göndör barna hajfűrtök takarják, derékig mesztelen, mert finom vászon inge csatokban lóg le róla, lágykát zöld selyem kendő övezi. Nevetve lép a ketős szuronyosvénny közé és nevet, amikor meglátja az izgatott asszonynepeket, mely mind az ő látására csődült ide. Eles tekintetével erősen megnézi a legcsinosabb asszonyokat, mintha csak azt hinné magában, hogy ezek már most az ő szákmányai, akik nem tudnak többé megszabadulni tőle. Zöldes lidércfény lobog a nézésében és dalt dudorász magában, lóvá tett férjekről szólót. Nemes hölgyek, polgárkisasszonyok, a nép és legelső csöcselék leányai egyformán reszketnek, mintha valami hőhér tüzes vassal szurt volna a szívük közepébe, egyszerre elszomorodnak és maguk sem tudják miért, de mintha valami láthatatlan erő vonná őket, mindnyájan csatlakoznak a gyászos menethez és utána mennek egészen a komor börtön kapujáig.

Csöndes, csillagos éjjeleken, forró nappal, a néma fekete kapu és az erős falak körül kaján veszekedés saja veri föl a csöndet.

— **Virághullás.** A csipős, fagyos decemberi levegő az elmulás, az enyészot, a halál gondolatát juttatja eszünkbe. Leesik egy levél, letörik egy rózsza. Elvész az illata, megfakul, fonnyad, elszárad. Letört egy rózsabimbó. Fehér volt, tiszta, édes . . . és temetik a tavaszt. Gödröt ásnak, nagyot, mélyot. Egy kis leánykát temetnek, a ki szép volt, üde, reménye, szeméfenye szülőinek. Nem bírta elviselni a csipős éles novemberi levegőt; napfény, melegség után vágyott a tavasz és megölte az ősz. — Vettük a következő gyászjelentést:

Dr. Jászenszky Géza és neje született Puchly Jolán a legmélyebb fájdalomtól összetört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett, felejtethetlen kis leánykájuk Ilonka, élete 5 dik évében, rövid, kínos szenvedés után folyó évi december hó 14 én délután 4 és fél óraker meg halt. A drága kis halott földi maradványai csü törtökös, f. évi december hó 15 én d. u. 4 óraker fognak a nagyzenemiklői róm. katolikus sarkterben örök nyugalomra helyezni. Nagy-Szent Miklóson, 1898. dec. 14 én. Aldás és béke leljen porai felett!

— **Névmagyarosítás.** Stern Jenő valkányi lakos vezetéknevén Szász-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Weiserschan József városi főorvos jelentése szerint Nagybecskerek egészségügyi viszonyai november havában október havához képest a hevenyragályos betegségek sürűbb fellépése folytán némi hanyatlást mutattak, mivel a gyakorló orvosok részéről november hónapban 36 ilyenféle megbetegedés jelentetett be, melyek következtében 6 egyén halállal mult ki. Emeltett megbetegedések számában az ártalmatlan bárányhimlő 13, a vörheny 16, dyphtheritis 4, kanyaró 1, fűtőmirigylob 1 és typhus 1 esetben fordult elő. Etekintve ettől, ugy a születésekben, mint a rendes megbetegedések és halálások számában, eltérő viszony nem észleltetett. Elve született e hónapban 72. Meghalt 56; a születési többlet ennélfogva 16. Trachomára 10 egyén vizsgáltatott meg, közülök 2 betegnek találtatott. Rendőrorvosilag 1 egyén megvizsgáltatott s mint idült ragályos bajban szenvedő a kórháznak átadatott. Különféle ragályos baj után a törvény értelmében hivatalból 18 lakás tisztítás és gőzfertőtlenítés eszközöltetett. Elelmi szerek e hónapban 13 ízben vizsgáltattak meg, egy esetben kifogásolt gyümölcs megsemmisítetett. Városunk lakosságának száma 22.576. Elve született 72. Meghalt 56, hét éven alól 25, hét éven felül 31 a következő halál-cikkkel: Vele született gyengeség 7, göröcsök 7, gyermekaszály 2, bálhurut 4, roncsoló toroklob, beleértve torokgyíkot 1, kanyaró (veres himlő) 1, vörheny 4, tüdőgümőkör 5, gutatús 2, vizeletesség 5, eimebajok 1, agyköri végekimerülés 5, egyéb természetes halálokok 6, öngyilkosság (phosphor- és kénmérgezés) 2, külerőszak okozta halál 4

— **Jótekonyság.** Rónay Jenő főispánná ismételve nagymennyiségű fiu- és leánygyermek felső- és alsóruhákat bocsátott a rendőrkapitányság rendelkezésére a szegény gyermekek között leendő kiosztás végett, amelynek egy része a közelmúlt napokban, szülőik meggyilkolása folytán teljesen elárvult négy gyermeknek osztatott ki, míg a többi ruha, más, teljesen elszegényedett szülők gyermekei között fog kiosztatni. Józsvü főispánnaknak e nemes tette újabb tanujele, hogy sohasem szűnik meg a halvgézet folytán szükölködők nyomorát és nélkülözéseit kegyes jótéteményeivel enyhíteni.

— **Szilveszter-estély a kaszinóban.** A kaszinó-társulat vigalmi bizottsága tegnap este Reitter Ozkár elnöklete alatt ülést tartott, melyen határozatba ment, hogy december 31-én estélyt rendeznek. Lesznek humoros szavalatok, kuplet-k, bűvészműtatványok, végül pedig természetesen tánc. A program összeállítását az értékeslet Enyedy Bélára bízta. A belépti díjat 1 frtban állapították meg, családjegy (3 személyre) 2 frt, minden további személy 1 frt. Az estélyre a kaszinó tagjai s az azok által bevezetett vendégek hivatalosak.

— **Az idő.** A márciusi hóban van valami megfejtethetlen poesis. Amikor nyíló ibolyát várunk s helyette fehér lepel borítja be újra a már-már zöldelő mezőt, valami titko-, jól eső érzés lopódzik a szívbe: mégis csak nagy hatalom a fagyasztó erő a maga hófehér tisztaságával. A decemberi eső csak borongással tölt el. Visszacseng a gyermek-mesék édes, naiv hangja hideg decemberről, sürű hóhelyetéről, esőrgő szánokról, fehér karácsonyról. A mikor hideg eső szitál a sáros utcákra s köd gonolyog minden felé, olyan sivárá lesz minden gondolatunk. Hát semmi? Sem igaz, amiről a gyermekalkom idején hallottunk? . . . Hát nem csak az emberek, hanem a természet is megcsal bennünket? . . . A válasz az őzi eső, mely talán a legkedvesebb, legszebb ünnepet is feleltér, szomoruvá fogja tenni, ha csak nem változik meg az idő, miként azt ma is tette s nem hull le a puhán, lágyan az áldott anyaföld téli takarója, a fehér hólepel.

— **Tűz.** A Lanau-utcában ma délben elégett egy kis halom polyva. Semmi komolyabb veszedelem nem támadt, mert a tüzet hamar lokalizálták.

— **Öngyilkos parasztasszony.** Eddigélő azt hittük, hogy az öngyilkosság tisztán az uri népség nyavalyája s szegény földműves ember nem is mer rá gondolni. Az utóbbi ezteendő azonban meggyőhetett mindenkit az ellenkezőről. Tavaly, de az idén is feltűnt sok torontáli szegény lett öngyilkos; volt olyan idős, hogy egy hétig állandóan hoztunk hírt a hasonló esetekről, ma pedig újra ilyen históriáról számol be pancsovai levelezőnk. Stojancsev Euphemia 50 éves napszámosú nagyon ráunt az életre s belcugrott a Temesbe. Közeli halászok azonban kimentették s az asszony most a pancsovai kórház betegje.

— **Farkasok Orsovánál.** Orsova környéke a farkasok nagyon elszaporodtak. Tegnap két farkas megtámadott egy tehén csordát és elvitte magukkal egy tehenet, bornyujával együtt. A lakosság már annyira fél a vadállatoktól, hogy csak csoportosan és fölfegyverkezve mer kimenni a község határába.

— **Gyanus haláleset.** Révaufalutól jelentik lapuaknak, hogy Flora Száva jómódu gazdát a napokban holtan találták meg az udvarán. Minthogy a gazdán a külerőszak nyomait lehetett felfedezni, Rác Lajos pancsovai vizsgálóbíró és Gonda törvényszéki orvos kiráduitak a helyszínére a vizsgálat megejtése végett.

— **Elesített betörő.** Pompás fogást csinált a pancsovai rendőrség, mikor letartóztatta Damjanovics Miklóst, egy közveszélyes betörőt. A suhanc éppen be akart hatolni egy pákmester házába, mikor a ház tulajdonosa rajta csipete s átadta a rendőröknek, kik azonnal vasra verték. Damjanovics a legnagyobb cinizmussal vallotta be, hogy ő követte el Pancsován az összes legutóbbi betöréseket. Így különös előszerezzettel kereste fel a kápolnákat s megtisztelte látogatásával a római katolikus, görög-keleti temetők szent helyeit, ő törté föl a perselyt a zsinagógában is. A rendőrség már átadta Damjanovicsot az ügyésznek.

— **Halál a vadászaton.** A vojlovczi erdőben nagy szerencsétlenség történt vadászat közben. A régi história ez, a mely mindig ugyanaz marad, csak a személyek változnak benne. Vadászat közben történt, hogy nagy volt a köd s így Simonyi erdőkerülő azt hitte, hogy vad mozog a bokorban, mikor ráírt Nedasek Döme pancsovai lakosra. A szerencsétlen ember még asnap meghalt.

Franciából fordította: Odd.

Holdfogyatkozás. A 27-éről 28-ára virradó éjjel érdekes jelenségre van kilátásunk. A hold egész Európában látható teljes elsötétülést fog szenvedni és másfél órán át megfosztva köcsönzött esztűfénytől, természetes sötétségben jelen meg. Különös alakja van ilyenkor a holdnak. Gyakran előfordult már, hogy a teljes elsötétülés alatt teljesen láthatatlan lett. Szabály szerint azonban sajátos halványvörös színben csillog-villog a felülete, néha meg rézsziúnek látszik. A csillagászok érdeklődése kivált a hold színe felé irányul, a melyet azonban nem szabad a hold saját színének tartanunk. Napsugarak visszaverődése az, a melyek jelentékeny magasságban a föld légkörében is előfordulnak és törést meg szétszóródást szenvednek. Sok vörös sugar a föld árnyékára esik és így optikailag bevonják a hold felszínét. Az elsötétülés oka a földnek a légkörbe vetett árnyéka. — Ez az árnyék gömbalakú és abban a magasságban, a hol a hold van, kört vetít, a melynek keresztmetszete körülbelül háromszor akkora, mint a hold korongja. Ha a hold ezen a kör árnyékán talál átmenni, akkor teljesen elsötétül. Az átmenet azonban enuttal nem centrális, vagyis a hold nem megy át annak a körárnyékának a középpontján, hanem annak északi felét szeli át. Az árnyékalépés este 10 óra 53 perckor áll be. A holdnak ez órában éppen jelentékeny magassága van a horizont fölött, mert 27-én már délután 3 óra 46 perckor kel. Ejjeli 12 óra 2 perckor kezdődik a teljes elsötétülés. 45 perc alatt a hold megtette felső útját a föld körárnyékában, vagy, mint a csillagászok mondják, az elsötétülés tetőpontját érte el. 1 óra 32 perckor kezdődik a hold kilépése az árnyékból, az elsötétülésnek vége 2 óra 41 perckor elhagyja a hold délnyugati szélé az árnyéket és 3 óra 56 perckor kisabradul a hold a föld félárnyából is és ismét beözönlí fénye a hajnali álomban szunnyadó vidékeket.

Irodalom.

Diesterweg magyarban. A racionalia nevelési irány legbuzgóbb apostolának, Diesterweg Adolfnak válogatott műveit tették át magyarra Bányai Jakab és Rédl Ferenc előnyösen ismert helybeli tanítók. Hogy ezáltal mily szimbavehető szolgálatot tettek a tanügyi irodalomnak, azt úgy hisszük felesleges fejtegetnünk azok előtt, kik tudják, hogy ki volt Diesterweg, t. i. a néptanítók előtt. De a műveit szülő is sok megszívlelhető elvet meríthet Pestalozzi jeles követőjének eme művéből. Azért melegen ajánljuk esen házaggpótló munkát az érdeklődők figyelmébe. A mű fordítói egyébként a hazai tanítózeteknél működő tanítókhöz, tanítónőkhöz, közművelődési egyesületekhez és a művelt közönséghez a következők előfizetési felhívást bocsátották ki: Midőn felhívásunkkal a hazai művelt nagyközönséghez, de kiválólag a népoktatási tanintézetek tanítóihoz fordulunk, elég volna azt jelezniünk, miszerint Diesterweg Adolfnak, a nagy német paedagogusnak válogatott műveit fordítottuk le édes hazánk szegzetes nyelvére és láttuk el magyarraó jegyzetekkel. Diesterweg német író volt ugyan és műveit német hazájának lángoló szeretete lengi át, de műveinek tartalma oly általános, maradandó becű és minden nemzetet egyformán érdeklő paedagogiai igazságotat és alpelveket foglal magában, hogy a magyar tudományos tanügyi irodalomnak vélünk számbavehető szolgálatot tenni, midőn fáradságot nem kímélve, a német tanügyi irodalom ezen legjelesebb termékének első kötetétátültetjük hazai nyelvünkre. Nagy veszteség a tanítóra, ha Diesterweg műveit nem ismeri, mert nincs hasonló mű, melyből a tanító nehéz hivatása közben anyai lelkesülést, vigasztalást meríthetne, mely annyira fölébresszené és nevelné a tanítói önérzetet és az iskolára vonatkozólag, minden irányban, oly mélyreható tájékozást nyújtana, mint ezt Diesterweg művei tessik. Azért kartársainknak és az oktatás iránt érdeklődőknek alkalmat akarunk nyújtani, e remekműnek magyar nyelven való olvasására. Nagy becsűknél fogva szándékunk Diesterweg összes műveit hazánk nyelvére átültetni, de mivel minden kötet magában önálló, teljesen befejezett egészet képez, egyelőre „Diesterweg válogatott műveinek“ első kötetére bocsátunk ki előfizetési felhívást. A kötet terjedelme körülbelül 20—21 ivi. Előfizetési ára 2 o. é. frt (Bolti ára 2 frt 50 kr. lesz. Felkérjük mindazokat, kik e kötetet megszerezni óhajtják, miszerint megrendelésüket legkésőbb 1898. évi december hó végéig te-

gyék, hogy egyrészt a kiadandó példányok számára nézve tájékozva legyünk, másrészt a farsztó szellemi munka mellett anyagi áldozatok sulya reánk ne nehezdedjék. A kötetet legkésőbb az 1899. év március havában fogjuk a előfizetőknek megküldeni. Mivel oly művet nyújtunk, melynek egyetlen iskolai és tanítói könyvtárból sem szabadna hiányzania, bizunk a magyar népnevelők ügyszeretében és kartársi érületében, hogy tömeges megrendeléseik által lehetővé tesszik e mű megjelenését. Gyűjtőknek 8 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Előfizetések és megrendelések Bányai Jakab, a „Diesterweg“ szerkesztője, címén küldendők. Az előfizetési pénz előleges beküldése mellett a könyvet megjelenés után azonnal bérmentve küldjük meg. Nagybecskerek, 1898. december hóban. Hazafüi üdvözléttel Bányai Jakab és Rédl Ferencz.

Legujabb hírek.

Josipovich Imre a királynál.

A király — mint Bécsből jelentik — ma kihallgatáson fogadta a felmentett horvát minisztert, Josipovich Imrét. A kihallgatás folyamán ő Felsége részletes jelentést tétetett magának azokról az okokról, a melyek Josipovichot a miniszterségről való lemondásra bírta.

A szebeni mandátum

Nagy-Szebenből távirják: A legközelebb visszalépő Melzl Oszkár képviselő helyére 267 választó, vagyis a nagyszebeni első kerület összes száza választóinak háromnegyedrészre Wächter Henrik nyug. pénzügyigazgatót jelent tte be képviselő-jelöltjéül a kerületi választmánynál. A felsőváros szász-német választóinak túlnyomó többsége tehát Wächter Henrik jelöltsége mellett nyilatkozott.

A hercegasszony regénye.

Mattasich Keglevich főhadnagyról megírták, hogy a zágrábi hadbíróság — váltóhamisítás miatt perbe fogta. Később több lap azt a hirt is hozta, hogy a főhadnagyt a hadbíróság már el is ítélte. — Zágrábból most hivatalosan megczáfolják a főhadnagy elítélését, mely szerint Mattasich ellen folyamatba tett bünvizsgálatot még nem fejezték be.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1898. december 16.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. Ára		Kilós	100 kilogr. Ára	
		frtól	frtug		frtól	frtug
Bánsági	uj	78	10.20	80	10.45	10.50
Tiszavidéki	„	78	10.40	80	10.65	10.70
Pestvidéki	„	78	10.35	80	10.6	10.65
Bácskai	„	78	10.50	80	—	—

Rozs	uj	elsőrendű	Kilós	
			70—72	8.30 8.35
„	„	másodrendű	—	8.25 8.30
Árpa	„	takarmány	60—62	6.10 6.40
„	„	égetni való	62—64	6.70 7.50
„	„	süfőzésre való	64—66	7.70 8.50
Zab	„	—	39—41	5.70 6.05
Tengeri	ó	bánsági	—	5.55 5.60
„	„	másnemű	—	5.50 5.55

VASUT-ÜGYEK.

13859/D-2. sz. Torontáli helyi érdekű vas utak

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségtudomására hozni, miszerint a Nagy Becskerek-Bégapart - Uj-Zsemolyai keskenyvágányu vonalunkon a személyszállításra vonatkozó jelenlegi díjszabás 1899 évi január hó 31-én hatályon kívül helyeztetik, és helyette az ezen vasut díjszabásához kiadandó és 1899. évi február hó 1-én életbe lépő I. sz. pótlékban foglalt menetdíjak fognak beszédésre kerülni.

Tájékozásul megjegyeztük, hogy az új személydíjszabás a m. kir. államvasutak vonalain fennálló személydíjszabás áráival azonosok.

Ezen pótlék a torontáli h. é. v. üzletigazgatóságánál, valamint ezen vasut összes állomásain 10 fillérrét kapható.

Nagy-Becskerek, 1898. december hó 15-én.

(3.1) Az üzletigazgatóság.

43707. szám/1898.

Magy. kir. államvasutak bpest jobbpárti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetésny.

A budapest-keleti pályaudvaron levő gázgyárunkban, a gáz előállítására felhasznált gázolajból a jövő 1899. évben körülbelül

36 000 kgr szénkőneget (Kohlenwasserstoff) 15.000 „ szénhidrogén gázolaj kátrányt nyerünk vissza, illetőleg termelünk, melyet eladni szándékozunk.

Felhivatnak a venni szándékozók, hogy ebbeli ajánlatukat, ivokint 100 filléres m. kir. okmánybélyeggel s a lepecsételt borítékon következő felirattal ellátva:

„Ajánlat 43707/98 számhoz szénkőneget és kátrány vételre“

legkésőbb 1898. december 20-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapest-jobbpárti üzletvezetőség (Budapest külső kerepesi ut nyugdíjház csoport 2. szám) anyagbeszerzési osztályának átadni, esetleg posta útján beküldeni sziveskedjenek.

Figyelmeztetnek az ajánlattevők, hogy a fenti mennyiségek csak megközelítő előirányzatot képeznek, tehát ezekre névsé kötelezettséget nem vállalunk, hanem nyertes vevőknek a teljes évi termelés adatait át, minél fogva a tényleg átadott mennyiségek az előirányzott fenti mennyiségek-nél korlátlanul nagyobbak vagy kisebbek lehetnek.

Az anyagok esetről-esetre időnkinti felhívásunkra a vételárnak előzetes befizetése mellett az említett gázgyárban 3 nap alatt veendők át, a távollatandók el onnát a vevő költségre. A szénkőneget kizárólag vashordókban veendő át, miért is nyertes vevő a gázgyárban megfelelő számú üres vashordót készletben tartani köteles.

Bánatpénsképen az ajánlott értéknek 5%-ka legkésőbb 1898. évi december 19-én déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál teendő le, mely összeg az ajánlat elfogadása esetén 8 nap alatt 10% ra kiegészítendő.

Egyebekben az ócska anyagok eladására nézve fennálló 122291/96. számú általános feltételek irányadóak, melyek az igazgatósági nyomtatványtártól (Budapest Andrássy ut 75. szám) 25 kr. készpénz befizetése vagy posta útján való beküldése ellenében szereshetők meg; utóbbi esetben a bérmentesítéshez szükséges összeg is elküldendő a nyomtatványtárnak.

Budapest, 1898 november hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

167.545/C-IV/98. szám.

M. kir. államvasutak.

Uj személy- és podgyász-díjszabás életbe léptetése a pancsova—petrovoszelli h. é. vasuton.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a pancsova—petrovoszelli h. é. vasuton 1899. évi február hó 1-én némileg felemelt uj személy és podgyászdíjszabás lép életbe, melylyel a megnyitás napján életbe léptett díjszabás érvényen kívül helyeztetik.

Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás előírásaitól (Budapest, Csengery utca 33.) 10 kr-ét kapható.

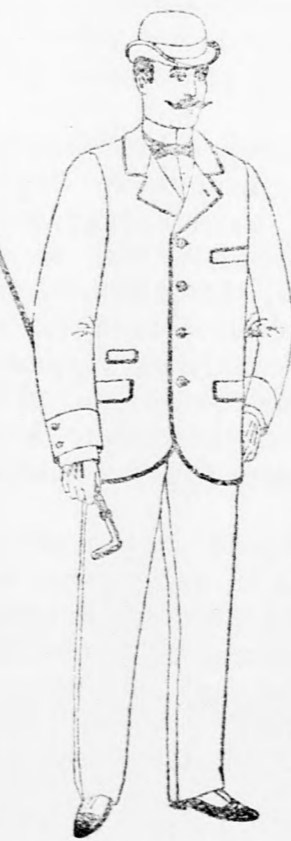
Budapest, 1898. december hó 2-án.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

HIRDETÉS.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Férfi öltöny 8 frt
 Fin öltöny 5 frt
 Fin öltöny kisebb 2frt 50kr.
 a legnagyobb választékban leszállított árszalon Kovács Gedeonnál, Nagybecskereken.
 1078-II-X1

VASUT-ÜGYEK.

18185/898. szám. Torontái helyi érdekű vasutak.

A folyó hó 7-én megejtett alapszabályszerű kisorsolásán az 1895 évi január 1-én kibocsátott elsőbbségi kötvények közül a következő kötvények lettek kisorsolva és pedig:

1. A 200 korona névértékű kötvények közül: 1888, 2157, 2271, 2325, 2417, 2445, 2563, 2641, 2767, 2780, 2845, 2892, 2940, 2952, 2960, 2962, 2963, 2966, 2979, 2990, 3007, 3190 és 3212 szám.

2. Az 1000 korona névértékű kötvények közül: 5018, 5047, 5083, 5193, 5668, 5752, 5833, 6054, 6055, 6225, 6333, 6443, 6565, 7136, 7591, 7728, 7824, 7835 és 8052. szám.

3. A 2000 korona névértékű kötvények közül: 10003, 10518, 10639, 10790, 10868, 11019, 11276, 11343, 11513, 11593, 11825, 12088, 12166, 12378, 12395. és 12463. szám.

A kisorolt kötvények beváltása 1899. évi január 2-től kezdve fog a társasági pénztárnál Nagybecskerekén vagy a Pesti magyar kereskedelmi bank pénztársánál Budapesten eszközöltetni.

Nagybecskerekén, 1898. évi december hó 10-én.

s.s. Torontái helyi érdekű vasutak.

(Utánnomat nem díjazatik.)

11860. sz. 1898. Torontái helyi érdekű vasutak.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. cz. közönség tudomására hozni, miszerint 1899. évre a következő fényképpel ellátott évi bérletjegyeket léptetjük életbe:

a) A torontái helyi érdekű vasutak összes 1899. évi január 1-én üzemben lévő saját vonalaira

I. osztályú utazásra 600 koronáért;

II. " " 450 "

III. " " 300 "

b) csupán a nagybecskereki—panosovai vonalra II. osztályú utazásra 120 koronáért;

c) csupán a nagybecskereki—szombolyai rendszeres nyomatávu vonalra II. osztályú utazásra 120 koronáért;

d) csupán a nagybecskereki—verscei vonalra II. osztályú utazásra 120 koronáért;

e) csupán a nagybecskereki—temesvári vonalra II. osztályú utazásra 120 koronáért;

f) csupán a nagybecskereki—alibunári vonalra II. osztályú utazásra 120 koronáért;

g) csupán a nagybecskereki—új-szombolyai kekenyvársányi vonalra II. osztályú utazásra 100 koronáért;

h) a temesvár—módosi h. é. vasút vonalra:

I. osztályú utazásra 80 koronáért;

II. " " 60 "

III. " " 40 "

En összes bérletjegyek csak egész évre adhatók ki a helyi forgalomra, avagy a külön vonatokra nem érvényesek;

i) a nagybecskereki bégapart—nagybecskereki—vámbácsi-vonal helyi forgalmában II. osztályú utazásra 60 koronáért adhatók ki külön bérletjegyek.

Ezen bérletjegyek folyó évi december hó 31-ig az évi bérletösszeg befizetése és egy letogatójegy nagyságu fénykép beküldése mellett a torontái helyi érdekű vasutak üzemeltetésénél válthatók ki.

Nagy-Becskerekén, 1898. évi december hó 10-én.

s.s. Az igazgatóság.

18841. sz. 1898. Torontái helyi érdekű vasutak.

Anyagezállítási hirdetmény.

Az alulírott üzemeltetés az alábbi felsorolt anyagcsoportokból tényleges szükségletének szállítását 1899. évre, esetleg három évre biztosítani óhajtván, azoknak szállítására ezennel pályázatot hirdet.

A biztosítani kívánt anyagok a következők:

Motorbenzin, kőolaj, hengerolaj, lepárolt ásványolaj, tisztító gyapot, tisztító rongy, különféle vasak és acélok, különféle vas- és acélbádógok, különféle vasárúk, különféle fémárúk, műhelyi műfák pályafentartási faanyagok, mindennemű száraz festékek, kenések és fenyőmázak, különféle bőrök és bőrárúk, különféle szövatarúk, kötélárúk, üvegek és üvegárúk, különböző ruggyanta és asbest árúk, különböző ecetek.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkekkel ellátott jegyzékek, valamint az általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges szállítási feltételek (utóbbiak darabonként 20 kr. és 20 kr. postaportó beküldése ellenében) az alulírott üzemeltetésnél kaphatók.

A lehetőleg az ajánlott tárgyakra vonatkozó mintákkal és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok f. évi december 30-án déli 12

óraig alulírott üzemeltetéshez „Ajánlat 13.841. számhoz” megjelöléssel nyújtandók be.

Az ajánlatban világosan kiteendő, hogy a pályázó a Torontái helyi érdekű vasutaknál érvényben lévő általános és a vonatkozó különleges szállítási feltételeket ismeri, s hogy azokat feltétlenül elfogadja.

Az üzemeltetés kifizeti magának, hogy a biztosított mennyiségekből 25% kal többet, vagy kevesebbet vegyen igénybe és hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon válaszson.

Nagy-Becskerekén, 1898. december hó.

3.1. Az üzemeltetés igazgatóság.
(Utánnomat nem díjazatik.)

Hirdetmények.

12.530. közig. 1898. szám. 1067—3.3

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Szerb-Nagy Szent Miklós községben rendszeresített 500 frt fizetés, 100 frt lakbérrel javadalmazott **segédjegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéseis állást elnyerni óhajják, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi december hó 29-ig** nyújtsák be.

Nagy-Szt.-Miklós, 1898. december 8-án.

Hadfy Károly.

főszolgabíró.

518. b. v. szám 1898.

1079—1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a török-becsei tekintetes kir. járásbírósg V. 128/6. polg. 1898. számú végzése által a nagykikindsi kerületi első takarékpénztár végrehajtató javára Jaksity Dána a társas karlovai lakosok ellen 200 frt tőke, ennek 1898. évi február hó 23-ik napjától számítható 6% kamatai s eddig összesen 53 frt 50 kr. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1382 frtra becsült buza, árpa, lovak, kocsikból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 128/6. polg. 1898. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Karlován a községházánál leendő eszközlésére 1898. évi december hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Kelt Török-Becsen, 1898. évi november hó 20-ik napján.

Rankovits,

kir. bírósági végrehajtó

Kérje
The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál
borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb
fűszer és csemegé kereskedé-
sekben, valamint poharanként
az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben

Saját fiók: Budapest
székhely: IV. Kossuth-Lajos és Ujvilág utca
szarkán, a Gentry-Casinnal szemben.

625—20.18;

318. ip. H. szám. 1898.

1077—1.1

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. törv.-cikkbe iktatott ipartörvény 169. és 172. §-ai alapján és a volt földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak 1885. évi 52211. számú rendelete értelmében Nagy-Becskerek rend. tan. város területén lakó kereskedők és iparosok által az 1899. évre a városi tanács, mint elsőfoku iparhatóság mellé 20 és a nagybecskereki járási főszolgabírósg mellé külön 20 iparhatósági megbizottnak leendő megválasztása céljából választási határidőül 1898. évi december hó 26-ik napjának délutáni 2 órája a városi ház nagytermébe tüzetik ki, melyre a helybeli kereskedők és iparosok ez uton meghívotnak.

Megjegyeztetik, hogy az összeállított névjegyzékekben felvett kereskedők és iparosok közül csak azok választhatók meg iparhatósági megbizottakká, kik legalább is a megállapított 15 frtnyi adó-minimumot fizetik és hogy az érintett névjegyzékek a városi I-ső jegyzői hivatalnál betekintheők.

A választás megejtésére Mattanovich György városi jegyző és iparhatósági biztos küldetett ki.

Kelt Nagybecskerek, a városi tanács, mint elsőfoku iparhatóságának 1898. évi november hó 29-én tartott üléséből.

Dr. Grandjean József,

polgármester.

2684. szám 1898.

1076—3.1

Árlejtési hirdetmény.

Németh község képviselőtestületnek 2. és 14. ex 1897. gyűl. szám alatt hozott a törvényhatóságilag 1420/1897. és 1195/1898. szám alatt jóváhagyott határozatai folytán arégi községhez és mellette lévő régi épület lebontása és egy új községhez építése elrendeléstevén.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, miszerint 1898. évi december hó 29-ik napján délelőtti 9 órakor Németh község irodájában tartandó zárt írásbeli ajánlatlalt egybekötött szóbeli árlejtésnél jelenjenek meg.

Kikiáltási ár 4800 frt. A vállalkozni szándékozók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 480 frtot vagy készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a községi pénztárba bánatpénz fejében letenni, mely bánatpénz egyuttal biztosítékul is szolgál.

Az építési terv, költségelbirányzat és a többi árverési feltételek a községi irodában a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Kelt Némethen, 1898. évi december hó 14-dikén.

Waberer Jenő,
jegyző.

Popov Gyorgye,
bíró.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Női gallérok, Női felöltők, Leány kabátok,
Leány felöltők mélyen lezártított árákon
a legnagyobb választékban
Kovács Gédeonnál, Nagybecskerekén.
1078-II-XI